

Den tyske Børsskat.

(Lov 1ste Juli 1881).

*I Tyskland som ogsaa i andre Lande grønnes og blomstrer et mægtigt Træ. Det strækker sine Grene langt ud over Landet, overskyggende alt, og ind under Jorden fører det i alle Retninger sine Rødder, forbavsende dybt og langt bort til fjerne Steder, hvor man ikke skulde vente at finde dem. Paa Træets Grene prange Hesperidernes gyldne Frugter, og Blomsterne dufte bedøvende og betagende, saa at kun Faa formaa at frigjøre sig for Træets Tryllekraft. Men hvorhen det strækker sine Grene og fører sine Rødder, der visner og dør al anden Væxt. Man kunde om dette mægtige Træ sige og synge som om vore gode gamle Granskove:

Er grünt nicht nur zur Sommerzeit,

Im Winter auch, wenn's stürmt und schneit.

Og netop nu blomstrer Træet, og sætter sine vidunderlige Frugter, og udsender sin berusende Duft . . . Jeg taler om Gifttræet, som hin preussiske Minister nylig kaldte det, — om Børsen*!

Paa denne poetiske Maade indledede Dr. F. Perrot — den Mand der i Tyskland maaske mere end nogen Anden har arbejdet for Børsskatten — paa det agrariske Partis Generalforsamling i Berlin 1880 sit Foredrag om Børsskatten. Og i denne Stil førtes Foredraget videre. Og i denne Aand opfatter det tyske Godsejerparti og konservative Parti Spørgsmaalet om Børsskatten.

Den tyske Børsskat.

(Lov 1ste Juli 1881).

«I Tyskland som ogsaa i andre Lande grønnes og blomstrer et mægtigt Træ. Det strækker sine Grene langt ud over Landet, overskyggende alt, og ind under Jorden fører det i alle Retninger sine Rødder, forbavsende dybt og langt bort til fjerne Steder, hvor man ikke skulde vente at finde dem. Paa Træets Grene prange Hesperidernes gyldne Frugter, og Blomsterne dufte bedøvende og betagende, saa at kun Faa formaa at frigjøre sig for Træets Tryllekraft. Men hvorhen det strækker sine Grene og fører sine Rødder, der visner og dør al anden Væxt. Man kunde om dette mægtige Træ sige og synge som om vore gode gamle Granskove:

Er grünt nicht nur zur Sommerzeit,

Im Winter auch, wenn's stürmt und schneit.

Og netop nu blomstrer Træet, og sætter sine vidunderlige Frugter, og udsender sin berusende Duft . . . Jeg taler om Gifttræet, som hin preussiske Minister nylig kaldte det, — om Børsen!»

Paa denne poetiske Maade indledede Dr. F. Perrot — den Mand der i Tyskland maaske mere end nogen Anden har arbejdet for Børsskatten — paa det agrariske Partis Generalforsamling i Berlin 1880 sit Foredrag om Børsskatten. Og i denne Stil førtes Foredraget videre. Og i denne Aand opfatter det tyske Godsejerparti og konservative Parti Spørgsmaalet om Børsskatten.

Allerede den preussiske Finansminister v. d. Heydt ønskede, som Dr. Perrot minder om i sit Foredrag, at gennemføre en Børsskat, — forkastet. 1869 forelagdes der det nordtyske Forbunds Rigsdag et Børsskatforslag, — forkastet. April 1871 indbragte den konservative Deputerede Wilmanns i den tyske Rigsdag et nyt Forslag, — forkastet. 1872 og 1873 kom Sagen atter frem, i alt Fald udenfor Rigsdagen, — forgjæves. I Efteraaret 1875 forelagde Camphausen Rigsdagen igjen et Forslag, — forgjæves. Saa i de sidste Aar optog det konservative Partis forskellige Fraktioner, navnlig den agrariske, Sagen. I det agrariske Partis Program er Børsskatten (ved Siden af Forholdsregler mod Aktievæsenet og overhovedet den bevægelige Kapital) udtrykkelig nævnt. Som Anbefaling for den henviser man til: at Børsen mere og mere er skejlet ud fra sin oprindelige Bestemmelse, at tjene den reelle Handels Interesse, og i Stedet for er bleven et Redskab for Svindelen, navnlig Aktiesvindelen; og at da den faste Ejendom er saa stærkt beskattet, forlanger «eine ausgleichende steuerliche Gerechtigkeit», at ogsaa den mobile Omsætning bliver beskattet. Med levende Farver skildredes paa den agrariske Generalforsamling, hvorledes «det der gaar for sig paa Børsen, i Hovedsagen er et organiseret og légaliseret Bedrageri», «en af Statsmyndighederne beskyttet systematisk-bedragerisk Exploitering af den store Befolkning». Atter og atter citeredes Laskers Ord: «Børsen er et Akademi for den straffri Omgaaen af Loven». Atter og atter sattes Spørgsmaalet om Børsskatten paa den mest ejendommelige Maade i Forbindelse med Jødespørgsmaalet, der paa sin Side betegnedes som «den egentlige Kjerne i det sociale Spørgsmaal». Den Voldsomhed, hvormed Agrarerne rase mod Børsen, der siges at fordyre Landmændene deres Laan, der paastaas at korrumpere Pressen (Bleichröder disponerer over mindst 50 indflydelsesrige Blade), at være indflettet med Politiken, at ødelægge Tusinder af Existenser etc. etc. — grænser til det Utrolige*). Og saa

*) Jfr. bl. A. Dr. Perrots og Borgmester Moorens Foredrag paa den agrariske Generalforsamling: Bericht üb. d. Verhandl. d.

bilder man sig ind, at en Smule Børsskat skulde kunne hjælpe noget imod alt det!? Forholdsviis store Sager er det i alt Fald ikke, hvad der hidtil er kommet ud af de højstiledede Deklamationer.

I den sidst afsluttede tyske Rigsdagssession fremkom Forslaget om Børsskat for femte Gang, i ny Skikkelse. Af alle Regeringens Skatteforslag var dette det, der fandt den bedste Modtagelse. Det indrømmedes, at naar Overdragelsen af fast Ejendom stempelbeskattes, bør ogsaa den bevægelige Kapital beskattes. Men om adskillige Enkeltheder var man uenig. De Frikonservative og de Liberale holdt paa, at Stempelskatten paa Slutsedler og Regninger burde være en fast Skat; men Centrum, de Konservative og Agrarerne forlangte aldeles afgjort Procentbeskatning. Herom førtes den heftigste Kamp. Fra Berlins Kjøbmandsskab og Rigsbankdirektoriet kom der Erklæringer om, at den procentuale Beskatning paa dette Punkt var upraktisk og vilde give Anledning til Defraudationer, Omgaaen af Loven etc. uden at forøge Statskassens Indtægter. Fixstempelt sejrede derefter ved tredje Behandling; men derover blev de Konservative saa forbitrede, at de nu slet ikke mere brød sig om Loven. Den blev, støttet af de Liberale, endelig vedtaget, — men imod de Konservative, der fandt, at den langifra ikke gik vidt nok, og imod Fremskridtspartiet, der fandt, at den gik altfor vidt. Forbundsraadet modtog den imidlertid i den af Rigsdagen vedtagne Skikkelse, og d. 1. Juli 1881 fik den kejserlig Stadfæstelse.

Børsskatloven af 1. Juli 1881 *), eller som den officielt

V. Generalversamml. d. Vereinigung d. Steuer u. Wirthschaftsreformer. Berlin 1880.

*) Ved den følgende Fremstilling benytte vi Baron Stengels Udgave: •Die Börsensteuer. Gesetz vom 1. Juli 1881 betreffend die Erhebung von Reichsstempelabgaben. Mit Einleitung, Erläuterungen, Ausführungsvorschriften und Sachregister von Hermann Frhrn. v. Stengel, Oberrechnungsrath im k. bayer. Staatsministerium der Finanzen. Nördlingen, Beck. 1881•.

hedder: «Gesetz betreffend die Erhebung von Reichsstempelabgaben», bestaar af fire Afsnit, hvoraf det første omhandler Aktier, Rente- og Gjældsfor skrivninger, det andet Slutnoter og Regninger og det tredje Lotterilodder, medens det fjerde indeholder de almindelige Bestemmelser om Kontrol, Anvendelsen af Skattens Udbytte, Straffebestemmelser etc. Til Loven er der desforuden føjet en særlig Tarif, der nøjere specificerer Beskatningsobjekterne og de Gjenstande, der ere fritagne for Skatten, de forskellige Skattesatser og Skatteberegningens forskellige Momenter.

For Beskatningen af Værdipapirer fastsætter Lovens §§ 2—5, Tarifnummer 1—3, tre forskellige Skattesatser, nemlig:

1 Promille for indenlandske Rente- og Gjældsfor skrivninger udstedte af Kommuner, Grundejerkorporationer, Grundkredit- og Hypothekbanker eller Transportselskaber, i det Tilfælde at de lyde paa Ihænderhaveren og ere udstedte paa Basis af Statens Samtykke;

2 Promille for andre indenlandske saavel som for alle udenlandske for Handelsomsætning bestemte Rente- og Gjældsfor skrivninger;

5 Promille for inden- og udenlandske Aktier.

De indenlandske Værdipapirers Afgiftspligt bestemmes af deres Emission; de udenlandskes af deres Indtræden i den indenlandske Omsætning. — Fritagne for Afgiften ere bl. A. navnlig alle før Lovens Ikrafttræden (d. 1. Oktober 1881) udstedte indenlandske Aktier, Rente- og Gjældsfor skrivninger, endvidere Rigets og Forbundsstaternes Rente- og Gjældsfor skrivninger. — De i den indenlandske Omsætning værende udenlandske Værdipapirer er der indrømmet en Frist paa 90 Dage efter Lovens Ikrafttræden, inden hvilken de mod at erlægge en moderat fast Afgift (Aktier 50 Pfg., Rente- og Gjældsfor skrivninger 10 Pfg. pr. Stk.) kunne blive afstemplede. Forsømmes denne Frist, saa svares der af de paagjældende Papirer ved deres senere Afhændelse i det tyske Rige den fulde legale Stempelskat. Indtil da for-

blive de ubeskattede i Ejercens Besiddelse; ogsaa kan han til enhver Tid skattefrit føre dem til Udlandet for der at afhænde dem.

Med Hensyn til Beskatningen af Slutsedler, Slutnoter, -beviser, -breve o. lgn. skjelner Loven (§§ 6—11, Tarifnummer 4 a) kun mellem de saakaldte Kassa- eller Konstantforretninger paa den Side og de saakaldte Forretninger paa Tid paa den anden Side, og belægger — ligemeget om det gjælder Handel i Effekter eller Handel i Varer — de førstnævnte Forretninger med et Fixstempel paa 20 Pfg., de sidstnævnte derimod med et Fixstempel paa 1 Mark. Ligeledes ere Regninger, Beregninger etc. over Udførelsen af de i Tarifnummer 4 b nærmere betegnede Forretninger i Effekter etc. underkastede et Fixstempel paa 20 Pfg. Regninger over Vare-Forretninger ere ikke underkastede denne Afgift. — Fritagne for Stempelpligten ere Slutsedler og Regninger over Værdigjenstande til ikke 300 M. eller over Vare-Forretninger paa under 1000 M.'s Værdi, fremdeles Slutsedler, hvis Gjenstand kun er saakaldte Konstantforretninger med Vexler, Guld og Sølv. Ligeledes er den egenlige Handelskorrespondance (Breve til Steder, der ligge mindst 15 Kilometer fjernede, og Telegrammer) undtagne fra Slutseddelskatten.

Lotterilodder ere ifølge Lovens §§ 12—20 og Tarifens Nr. 5 underkastede en Stempelafgift af 5 Procent. — Fritagne for denne Afgift ere kun de af de kompetente Auctoriteter sanktionerede Lotterier, der tjene velgjørende Øjemed.

Udbyttet af Skatten indflyder, efter Afdrag af de Forbundsstaterne tilkommende Optrædesomkostninger, 2 pCt. (§ 31), i Rigskassen, og fordeles af denne mellem de enkelte Forbundsstater i Forhold til den Befolkning, hvorefter deres Matrikularbidrag beregnes (§ 32).

For at forebygge Defraudationer og andre Overtrædelser af Loven, indeholder den i forskellige Paragrafer Bestemmelser om strenge Bøder.

Regeringen havde foreslaet en noget højere Afgift for enkelte af Beskatningsobjekterne end de ovennævnte af Rigsdagen vedtagne. Ligeledes havde den foreslaet, at Kvitteringer, Lombardlaan, Checks og Giroanvisninger skulde indtages under Stempelpligten. Men Rigsdagens Flertal mente, at dette vilde være i høj Grad hemmende for Omsætningen, og de nævnte Dokumenter bleve derfor strøgne af Loven.

A. P.-St.
